

Ter inleiding

Op 13 december 2003 hield de ANBF (Association des néerlandistes de Belgique francophone) voor haar leden en alle geïnteresseerden in Luik haar derde onderzoeksmarkt. Op deze studiedag werden in totaal 16 lezingen gehouden. *Onderzoek en praktijk in de Franstalige neerlandistiek*, het vierde nummer van *n/f*, bundelt 14 van deze 16 lezingen en biedt zo een goed overzicht van het lopende onderzoek van neerlandici in Franstalig België en gedeeltelijk ook in Frankrijk. Vijf van de hier opgenomen bijdragen gaan over de Nederlandse literatuur. De negen andere zijn taalkundig georiënteerd.

De bundel opent met de 'literaire' bijdragen. Rita Fenendael onderzoekt de eigen logica van de Wezenmystiek. Aan de hand van een aantal citaten licht ze het begrip 'Sonder Waeromme' toe. Hierna gaat ze in op de strijd tussen de unaire / ternaire logica en de binaire logica, die ze ook in verband brengt met hedendaagse ontwikkelingen. In de bijdrage van Charles van Leeuwen staan de Franse inspiratiebronnen van Vondel centraal. Van Leeuwen verschaft een inleiding tot de secundaire literatuur op dit gebied en geeft tegelijkertijd een overzicht van de manier waarop Vondel Franse bronnen heeft gerecipieerd en verwerkt. Pierre Geron buigt zich in eerste instantie over de receptie van Bakhtin in de Nederlandstalige literatuurstudie. Aan de hand van Jef Bogmans intertekstuele studie van Van Ostaijens *Bezette Stad* laat hij vervolgens zien dat Bakhtins concepten met de nodige aanpassingen ook vandaag nog hun diensten kunnen bewijzen voor het intertekstualiteitsonderzoek. Intertekstualiteit staat ook centraal in de bijdrage van Sabrina Sereni. Zij neemt immers de intertekstuele praktijken in Charlotte Mutsaers' bekendste roman *Rachels rolje onder de loep*. Ze onderscheidt de verschillende functies die de intertekstualiteit in de roman vervult, en laat zien hoe Mutsaers' intertekstuele echo's een groot betekenispotentieel genereren. In de laatste literaire bijdrage bespreekt Céline Porineau het understatement in de poëzie van Herman de Coninck. Ze gaat na in hoeverre het gebruik van het procédé aansluit bij de literaturopvatting van De Coninck. Vervolgens laat zij aan de hand van drie autobiografische gedichten van De Coninck zien hoe de dichter het understatement in zijn concrete schrijfpraktijk hanteert.

De taalkundige bijdragen kunnen grofweg in drie categorieën worden onderverdeeld: ze bestrijken het domein van de sociolinguïstiek, de zuivere taalkunde en de toegepaste taalkunde.

De bijdrage van Catherine Lesire en Roland Lousberg behoort tot het domein van de sociolinguïstiek. De twee auteurs presenteren in hun artikel

het scriptieonderzoek van Catherine Lesire naar de perceptie van het Nederlands in Luikse basis- en middelbare scholen. Het voornaamste doel van de enquête die aan verschillende Luikse scholen werd gehouden was te weten te komen wat de Luikse leerlingen denken van het Nederlands en van degenen die die taal spreken. Daarbij is onder andere gebleken dat de leerlingen weliswaar meertalig willen zijn, maar dat hun motivatie om Nederlands te leren en de attitudes tegenover het Nederlands in het algemeen niet zo positief zijn.

Tot het domein van de zuivere taalkunde zou men de stukken van Jan Pekelder en Laurent Rasier kunnen rekenen. Pekelder gaat in zijn bijdrage op de taalkundige term 'fonction' (functie) in en toont aan dat 'Fonction' is gelijk aan 'Forme + Valeur'. Rasier houdt zich in zijn bijdrage bezig met de contrastieve studie van prosodische systemen. In zijn bijdrage onderzoekt hij onder meer welke prosodische vormen in het Frans en in het Nederlands bestaan en hoe die in het communicatieproces gebruikt worden. Hij gaat ook in op de theoretische en de didactische implicaties van deze contrastieve studie.

De andere taalkundige bijdragen zou men onder de noemer toegepaste taalkunde kunnen samenvatten. Julien Perrez heeft zich in zijn stuk gebogen over de impact van connectieven op het tekstbegrip en over het gebruik van connectieven in leerdersproducties. In dat verband gaat hij onder meer in op terminologische aspecten. Zo maakt hij het onderscheid tussen causale, contrastieve en metadiscursieve connectieven duidelijk. Verder gaat hij in op semantische en pragmatische aspecten van de bestudeerde connectieven. Samen met Liesbeth Degand heeft Perrez het dan in een tweede bijdrage over het gebruik van causale, contrastieve en metadiscursieve connectieven door Franstalige leerders van het Nederlands. Met het oog daarop zijn de twee auteurs bezig een LeerderCorpus Nederlands (LCN) samen te stellen. De structuur en ook de verschillende variabelen waarmee ze bij het aanleggen van het corpus rekening hebben gehouden, worden in de bijdrage toegelicht. Verder worden de resultaten van de eerste analyses van het corpus bekend gemaakt.

An Neven gaat in haar bijdrage na welke betekenis de kennis van de relaties in het mentale lexicon kan opleveren voor het begrijpen van een tekst. Ten eerste leidt ze de begrippen dieptekennis en tekstbegrip kort in. Aan de hand van twee voorbeelden uit de jeugdliteratuur illustreert ze op overtuigende wijze hoe onvoldoende kennis van verschillende diepteaspecten van een woord het leesproces kan bemoeilijken. Ook Brigitte Plomteux houdt zich in haar artikel bezig met de problemen van anderstaligen bij het leren van het Nederlands. Zij concentreert zich daarbij op het fenomeen van de

samengestelde woorden, en meer bepaald op samengestelde substantieven die mensen aanduiden. Zij legt de klemtoon op het feit dat het uiterst belangrijk is om de studenten attent te maken op het fenomeen van de samenstellingen. Zij heeft dan ook een aantal oefeningen bedacht om de omgang met samengestelde woorden te trainen. De bijdrage van Marc Miceli houdt verband met het project Leerwoordenboek Zakelijk Nederlands dat momenteel aan de UCL loopt. Dit woordenboek is bedoeld voor gevorderde leeders van het Nederlands die vaak in contact komen met de zakelijke taal. Hij staat in zijn stuk stil bij één lexicologisch aspect, met name bij de vraag hoe men in het Nederlands vormen gebruikt die het schommelen van financiële en economische variabelen uitdrukken.

Theo Puttemans probeert in zijn bijdrage de vraag te beantwoorden welke hulpmiddelen ingezet moeten worden bij het formuleren van doelstellingen productieve vaardigheden voor het universitair NVT-onderwijs. Hij geeft als voorbeeld de driejarige opleiding schrijf- en spreekvaardigheid Nederlands als Vreemde Taal aan de universiteit Paris 4 Sorbonne. Hij gaat onder meer in op essentiële en niet-essentiële vormkenmerken van taxonomieën. Voorts vergelijkt hij de geselecteerde taxonomieën voor wat hun gebruik in de universitaire NVT-situatie betreft.

Een woord van dank tot besluit. De redactie dankt alle onderzoekers voor hun lezingen en hun bijdragen aan deze bundel. De ANBF is de Nederlandse Taalunie bijzonder erkentelijk voor haar steun, die de publicatie van deze bundel mogelijk heeft gemaakt. Het veelkantige karakter van deze bundel weerspiegelt de grote diversiteit binnen de neerlandistiek. We hopen dan ook dat hij een zo groot mogelijk publiek zal kunnen aanspreken.

Guy Janssens
Sabrina Sereni
Erik Spinoy
September 2004